

Nr 94.

Ankom till riksdagens kansli den 14 maj 1915 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till främjande av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder jämte en i ämnet väckt motion.

(3:e avd.)

Uti den till riksdagen den 14 januari 1915 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t i punkt 61 under sjätte huvudtiteln föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående anslag till främjande av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder, som kunde komma att avlätas, tills vidare för ändamålet beräkna ett anslag å extra stat för år 1916 av 70,000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t uti en den 16 april 1915 till riksdagen avläten proposition (nr 143), under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen *dels* att till främjande av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder på extra stat för år 1916 anvisa ett anslag av 69,400 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att därav redan under år 1915 av tillgängliga medel utanordna erforderliga belopp;

dels ock besluta, att av nämnda belopp skola under de villkor, som av Kungl. Maj:t prövas lämpliga, utgå:

till främjande av svenska sällskapet för nykterhet och folkuppfostran, det år 1837 stiftade nykterhetssällskapets verksamhet under år 1916	kronor 8,000: —
till främjande av Sveriges lärares nykterhetsförbunds verksamhet under år 1916	» 3,000: —
till främjande av järnvägsmännens helnykterhetsför-	

Transport kronor 11,000: —

	Transport kronor	11,000: —
bunds verksamhet under år 1916	»	2,000: —
till främjande av Sveriges studerande ungdoms helnykterhetsförbunds verksamhet under år 1916 ..	»	4,000: —
till främjande av Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrås verksamhet under år 1916	»	8,000: —
såsom bidrag till uppehållande av internationella byråns i Lausanne för alkoholismens bekämpande verksamhet under år 1916	»	750: —
såsom bidrag till uppehållande under år 1915 av verksamheten vid vårdhemmet Berga	»	8,650: —
såsom bidrag till uppehållande under år 1915 av verksamheten vid jordbrukskolonien Floda nr 1	»	12,000: —
såsom bidrag till uppehållande under år 1915 av verksamheten vid jordbrukskolonien Floda nr 2	»	3,000: —
såsom understöd för år 1915 åt frälsningsarméns alkoholisthem å Kurön	»	12,000: —
såsom bidrag till verksamheten vid arbetshemmet Björknäs under år 1915	»	3,500: —
såsom bidrag till verksamheten vid alkoholisthemmet Gälegården under år 1915	»	1,500: —
	<hr/>	
	Summa kronor	66,400: —

samt att återstående 3,000 kronor skola ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för främjande på annat sätt av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 254, hava herr D. Norman m. fl. hemställt, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förvarande proposition i vad densamma avser anslag till Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlingars upplysningsbyrås verksamhet under år 1916.

I fråga om de skäl, motionärerna anført till stöd för denna hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

Vid behandlingen av frågan om anslag till främjande av Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrås verksamhet under år 1916 har departementschefen meddelat, att han i anled-

ning av en i tidningspressen förekommande uppgift, att representantförsamlingens upplysningsbyrå lämnat en, för övrigt felaktig, upplysning om namngiven persons förhållande till nykterhetsfrågan, inhämtat yttrande från styrelsen för byrån rörande dess ställning till det anmärkta förfarandet.

På grund härav hade departementschefen från styrelsen fått mottaga en skrivelse, vari styrelsen meddelat, att den icke underlåtit att inskrida i anledning av den i pressen gjorda anmärkningen. Vid sammanträde den 8 innevarande april hade sålunda ärendet tagits under övervägande. Byråföreståndaren hade därvid förklarat, att det i pressen omnämnda fallet, då upplysning lämnats angående enskild persons ställning till nykterhetsfrågan, tillkommit utan hans vetskap och mot hans vilja. Det å byrån anställda biträdet hade, utan att vara därtill berättigad, tagit sig för att under byråföreståndarens vistelse å sjukhus i byråns namn avfatta och avsända svar på den inkomna förfrågan. Sedan styrelsen konstaterat, att skrivelsen i fråga tillkommit på oförmäلت sätt, hade styrelsen beslutat att, med beklagande av vad som inträffat, dels inskräpa hos de å byrån tjänstgörande, att det icke låge inom byråns uppgift att lämna upplysning rörande enskilda personers ställning till nykterhetsfrågan, dels uppdraga åt ordföranden att vidtaga nödiga åtgärder, så att ett upprepande av det oegentliga förfarandet ej måtte kunna äga rum.

Med hänsyn till denna styrelsens förklaring och då upplysningsbyrån, vars verksamhet, sådan den fastställts enligt för byrån gällande instruktion, varav departementschefen tagit del, otvivelaktigt vore av stör betydelse för nykterhetsarbetets främjande, syntes under år 1916 vara i behov av anslag till samma belopp som senast utgått, ansåge sig departementschefen oförhindrad att tillstyrka den föreliggande ansökningen.

Under uttalande av sin anslutning till vad departementschefen sålunda anfört, vill utskottet tillika framhålla, att utskottet finner det i hög grad klandervärt, att upplysningar rörande enskilda personers ställning till nykterhetssaken lämnats från byrån, samt att utskottet, som emellertid icke finner tillräckliga skäl förebragta för anslaget indragning, förväntar att det klandrade förfaringsättet icke kommer att upprepas.

Utskottet, som i övrigt icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får alltså hemställa

Utskottets
yttrande.

att riksdagen med avslag å den av herr *Norman* m. fl. väckta motionen må

a) till främjande av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder på extra stat för år 1916 anvisa ett anslag av 69,400 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att därav redan under år 1915 av tillgängliga medel utanordna erforderliga belopp;

b) besluta, att av nämnda belopp skola under de villkor, som av Kungl. Maj:t prövas lämpliga, utgå:

till främjande av svenska sällskapets för nykterhet och folkuppfostran, det år 1837 stiftade nykterhets-sällskapets verksamhet under år 1916	kronor	8,000: —
till främjande av Sveriges lärares nykterhetsförbunds verksamhet under år 1916	»	3,000: —
till främjande av järnvägsmännens helnykterhetsförbunds verksamhet under år 1916	»	2,000: —
till främjande av Sveriges studerande ungdoms helnykterhetsförbunds verksamhet under år 1916	»	4,000: —
till främjande av Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrås verksamhet under år 1916	»	8,000: —
såsom bidrag till uppehållande av internationella byråns i Lausanne för alkoholismens bekämpande verksamhet under år 1916	»	750: —
såsom bidrag till uppehållande under år 1915 av verksamheten vid vårdhemmet Berga	»	8,650: —
såsom bidrag till uppehållande under år 1915 av verksamheten vid jordbrukskolonien Floda nr 1	»	12,000: —
		Transport kronor 46,400: —

Transport kronor 46,400: —	
såsom bidrag till uppehållande under år 1915 av verksamheten vid jordbrukskolonien Floda nr 2	» 3,000: —
såsom understöd för år 1915 åt frälsningsarméns alkoholisthem å Kurön	» 12,000: —
såsom bidrag till verksamheten vid arbetshemmet Björknäs under år 1915	» 3,500: —
såsom bidrag till verksamheten vid alkoholisthemmet Gälegården un- der år 1915	» 1,500: —
	<hr/>
Summa kronor 66,400: —	

samt att återstående 3,000 kronor skola ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för främjande på annat sätt av nykterhet och motarbetande av dryckenskappens följder.

Stockholm den 14 maj 1915.

På statsutskottets vägnar:

CARL SWARTZ.

Reservation

av herrar *H. Andersson* i Skivarp och *C. Persson* i Stallerhult beträffande anslaget till främjande av Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrås verksamhet.

Vid föreständes ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *C. J. G. Swartz*, *S. H. Kvarnzelius*, *O. Jonsson*, *O. M. Strömberg*, *H. F. Lamm*, *H. H. K. Ericson*, *C. G. Ekman*, *A. C. Lindblad*, *G. M. H. Ekelund*, *J. Nilsson*, *A. Pers*, och *J. L. Widell*, samt

från andra kammaren: herrar *A. Ekman*, *F. W. Thorsson*, *H. Andersson* i Skivarp, *K. V. Rydén* i Malmö, *C. Persson* i Stallerhult, *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *E. A. Nilson* i Örebro, *N. A. Nilsson* i Kabbarp, *J. Ström*, *A. Anderson* i Råstock, *H. Lemke* och *S. E. Andersson* i Hägelåkra.